

In de keukenkastjes
fluiten merels

In de keukenkastjes fluiten merels

Als het leven een waanzinnige wending neemt

Annet Murre

Auteur: Annet Murre

Coverontwerp: Kyah ter Haar Romeny

ISBN: 9789464650426

© Annet Murre, 2023

Uitgegeven door: Brave New Books

*Fladderen door de wereld
als een vogel op de thermiek
Meegaan op de klanken.
hoge tonen, droommuziek.
En de wereld drong in mij,
hard en ongenadig
En het leven leefde mij,
wreed en onverzadigd.
Nu af en toe
kan ik weer dansen.
Maar nooit meer,
nooit meer, zoals toen*

Uit: Bewoon mijn jas (2013), Annet Murre

Voor Marije en Julian, mijn kinderen
Voor Frans, mijn geliefde

Ter nagedachtenis aan Fred († 9 maart 2023)

Hoofdstuk 1 Max

2010 - Als Anna de Moed de Jaarbeurs uitloopt, regent het hard. Met haar aktetas onder haar arm geklemd rent ze, zo snel als ze kan op hoge hakken, naar de roltrappen van Utrecht Centraal.

Op de roltrap worstelt ze zich tussen de forensen door. Vandaag wil ze de trein van tien over vijf graag een keer halen. Eenmaal in het overdekte gedeelte heeft ze meer ruimte. Ze versnelt haar pas. Nog een paar minuten. Blijkbaar heeft ze in de haast haar bruine tas niet goed dichtgedaan want plotsklaps valt de hele inhoud op de grond. Pennen rollen weg, haar notitieblok schuift een paar meter door en haar aantekeningen vliegen als witte vogels alle kanten op. Ook dat nog! Dat kon ze net gebruiken. Ze heeft beloofd alles uit te werken voor morgen, zodat haar team aan de slag kan en dat is al behoorlijk krap in de tijd. Als er straks, maar niks mist.

Moeizaam knielt ze in haar nauwe rokje op de grond, grist de papieren bij elkaar en propt ze terug in haar tas. Heeft ze nu alles? Ze speurt de grond af. Nog een paar die verderop liggen. Op handen en voeten schuift ze richting de papieren. Met haar tong likt ze de hinderlijke zweedruppels van haar bovenlip. Uit haar ooghoeken ziet ze een paar benen, in een rafelige jeans, op vieze blote voeten in oude pantoffels steeds dichterbij zich toe lopen. Het stikt hier van de zwervers. Ze klemt haar tas wat steviger onder haar arm en pakt de laatste bladen bij elkaar. Haar spullen krijgt hij niet. De pantoffels zijn nu nog maar een meter van haar af. Zout op, man! Kan die vent niet gewoon doorlopen! Er is iets bekends aan één pantoffel. Er zit een grote bruine vlek op, een chocoladevlek. Wat hadden ze samen geprobeerd die eraf te krijgen, hard boenen met Biotex, groene zeep en wasbenzine, maar niets had geholpen. Ineens dringt het tot haar door. Haar handen blijven ergens hangen in de lucht. Ze slikt en slikt nog een keer. Voelt het zweet nu ook druppelen van haar rug in haar bilnaad. Dit kan toch niet. Dit kan toch niet echt waar zijn!? Ze kijkt omhoog langs de benen. Er wappert een hand met haar papieren voor haar gezicht en daarboven ziet ze een bekende neus. Eentje met een deukje erin omdat er geen neusbotje meer in zit. Lang geleden was hij hier al aan geopereerd. Iets met een ontsteking was het geweest. Ze weet het niet meer. Is hij het echt? Ja, dit is Max. In haar oren begint het hard te suizen. Ergens diep van binnen wordt een laatje opengetrokken. Stond er op dat laatje geen bordje 'not allowed'?

Maar ze kan het niet meer tegenhouden. Herinneringen schieten als kanonskogels door haar hoofd. Max met één hand aan het roer van hun BMW, dwars door de storm over de Friese meren. In de andere hand een shagje. Max en zij in het eenpersoonsbed van zijn studentenkamer, lepeltje-lepeltje liggen, samendraaien omdat het anders niet paste. Max die kon goochelen met getallen en uit elke moeilijke berekening kwam, die het niks kon schelen om op een belachelijk kleine fiets rond te rijden en haar met zijn plagende ogen zo aan kon kijken dat ze ter plekke in een plasje water veranderde. Onweerstaanbare Max of zoals haar vriendinnen hem noemden, fysiek aantrekkelijke Max, de Max van heel lang geleden.

Ze laat zich neerzakken op de grond. Aan haar dure rokje en panty denkt ze al lang niet meer. God allemachtig, het is hem. De man met wie ze tien jaar van haar leven heeft samengewoond, zelfs getrouwd is geweest. Ooit ergens in een vorig leven. Ze probeert rustig adem te halen en hoort de stem van haar yogalerares in haar rode lycrapakje dwars door alles heen. 'Adem in en adem uit. Naar je buik, Anna. In en uit. Concentreer je op je ademhaling.' Ze blaast een bruine krul uit haar gezicht. Het suizen wordt minder. Ze tikt op haar wangen en voelt de koude grond nu dwars door haar rokje in haar billen trekken. Voorzichtig komt ze overeind en trekt haar rok en jasje recht. Zo, dat is beter.

Max staat er nog steeds, een beetje onbeholpen met haar papieren in zijn hand. Zijn ogen spieden onrustig om zich heen. Op zijn hoofd prijkt een grijze muts waarbij bij de slapen dik grijs haar onderuit piept.

'Dag Max,' zegt ze terwijl ze de papieren van hem aanneemt, slordig in haar tas doet en die goed dicht drukt. Hij lijkt haar niet te horen. Kijkt geconcentreerd voor zich uit. Ze raakt zachtjes zijn arm aan.

'Max?'

Langzaam draait hij zijn hoofd en kijkt haar met een doffe blik aan. Onder zijn ogen tekenen zich diepe blauwgrijze wallen af. Die zaten er vroeger niet. Het is duidelijk dat hij zich al dagen niet heeft geschoren. Over zijn wang loopt een zwarte veeg. Hij rochelt en hoest langdurig. Van ver weg lijkt een blik van herkenning te komen.

'Anna? Jij bent het toch, Anna? Toch? Heb je sigaretten of shag voor me?' Een zware, hese rokersstem heeft hij. Zijn lichte stem die af en toe kort omlaag kon schieten als hij iets wilde benadrukken wat belangrijk was, is verdwenen.

Anna is ontdaan. Wat is erover van Max, haar Max? Het kost haar moeite om te antwoorden. Ze schraapt haar keel een keer.

‘Ja ik ben het,’ zegt ze dan. ‘Anna. En nee, ik rook niet meer’,

‘O, dat is jammer,’ klinkt het monotoon. Koortsachtig gaan zijn handen op zoek in zijn eigen zakken.

De tijd vertraagt. Een cocon wordt om hen heen gezet. Reizigers bewegen haastig langs hen heen, reflecteren in de ramen van de etalages van de winkels op het station, doelgericht op weg naar iets, naar iemand.

‘Jeetje, dat is lang geleden zeg,’ brengt Anna uit en ze strijkt over haar bezwete rechte neus die aan het eind een beetje opspringt. Alsof er op het laatst een klein foutje in is gesloten. Ze kijkt zoekend om zich heen naar een lunchroom. Ze wil zitten, praten met hem, horen hoe het met hem gaat en zich ergens fatsoeneren.

‘Zullen we samen een broodje hier verderop eten en bijpraten?’

‘Nee, ik wil een sigaret. Ik moet echt roken nu.’

‘Oké, dan zoeken we iets waar je ook kunt roken.’

‘Geen geld,’ zegt Max terwijl hij spiedend om zich heen blijft kijken.

Ze waait met haar tengerere hand vastberaden voor zijn neus. ‘Maak je geen zorgen. Ik trakteer.’

‘Ik weet het niet, Anna. Hoe kom jij hier ineens?’ Zijn ogen worden groot. ‘Hebben ze je gestuurd? Ze hebben je gestuurd!’ Ineens deinst hij achteruit. ‘Ja, ze hebben je gestuurd. Ik wist het wel. Jij bent nu één van hen.’

Ze klopt geruststellend op zijn arm en kijkt hem aan. ‘Wie zou mij nou moeten sturen, Max? Ik kom gewoon van mijn werk. Je hebt net zelf mijn werkpapieren bij elkaar gezocht. Rustig nou maar. Kom, we gaan koffiedrinken en dan koop ik een pakje sigaretten voor je. Het komt allemaal goed.’

De angst in zijn ogen maakt weer plaats voor een lege blik. Alsof de angst zomaar oplost, verdwenen in de ondoorgrondelijke tunnels van zijn brein. Als vanzelfsprekend steekt ze haar arm door de zijne en wijst naar een koffietentje verderop.

Hij laat zich, dwars door de drukte, door haar meevoeren. Op zijn pantoffels schuifelt hij naast haar hoge hakken.

Mensen draaien hun hoofden. Kijken, fronsen wenkbrauwen, stoten elkaar aan. Het kan haar niet schelen. Laat ze maar kijken. Ze heeft al vele jaren eerder geleerd zich daar niets van aan te trekken. De mensen praten toch wel.

Een paar minuten later zitten ze aan een rond bruin tafeltje met een smyrna-kleedje erover. Friese kroegen waar ze in de zomer kwamen, met in het midden een biljart, dwalen door haar gedachten. Max met zijn handen om een warme kop koffie en het eeuwige shagje tussen zijn vingers. Een hand die nog steeds voortdurend beweegt, waardoor de rook kringeltjes maakt in de lucht. Ze snuift de rook op. Dezelfde geur van toen, shag met kaneel. Max met zijn schipperspet over zijn ogen getrokken op het bankje van hun zeilboot, terwijl zij tussen zijn benen op de bodem zat, veilig tegen hem aan. Schuimkoppen op de golven van een roerig IJsselmeer. De slanke, beweeglijke hand die met zijn sigaret van zijn fijngevormde mond weer naar het roer ging om losjes bij te sturen tot aan de wind. Met één oog op de fok gericht, keek ze naar de rookkringeltjes die als balletdansers figuren maakten tegen de donkere, zware wolken, dreigend aan de hemel.

‘Nog een beetje de fok aantrekken, Anna. Dan gaan we lekker hard en kunnen we de storm misschien voorblijven. Met deze wind zijn we in no time in Lemmer.’
‘Kunnen we niet beter de zeilen strijken, Max? Nog even en dan is het windkracht zeven.’

‘Het lukt wel, Anna. Ik weet wat ik doe. En als het nog gekker wordt, vragen we gewoon een lijntje aan een motorboot en strijken we. Oké?’

Overall het maximale uithalen, dat was typisch Max. Het water dat hoog opspatte over de gangboorden en een golf meenam waardoor onze jeans doorweekt aan onze benen plakten. Het deerde ons niet. De kleine zeilboot die omhoogkwam en op de golven beukte, de wind tartte. Bijna recht tegen de wind stuurde hij hem dwars door de golven met de inktzwarte wolken boven ons die elk moment konden openbarsten. Een race tegen de klok. De boot piepte en knarste. Met een toegeknepen keel keek ik af en toe naar de mast of die het zou houden, mijn knokkels wit van het knijpen in de fokkeschoot. Maar Max leek geen angst te kennen, zat vastberaden aan het roer. Zijn ogen toegeknepen onder de schipperspet, gericht op een vast punt aan de wal, de passantenhaven van Lemmer. Daar gingen we naartoe. Zo was Max geweest, haar veilige haven.

Ze kijkt naar hem, probeert door hem heen te kijken, naar iets van toen. Dieper dan zijn dunne huid die bijna van papier lijkt en grauw aftekent tegen het grijsgroen van zijn jas. Ze scant als vanzelf het uitdrukkingloze masker dat over zijn ooit zo levendige gezicht lijkt te liggen. De kleine kraaienpootjes aan de

zijkant van zijn ogen, waar het licht uit lijkt verdwenen, zijn nieuw. En ook het zenuwachtige trekje rond zijn mond herkent ze niet.

Onrustig wipt hij op de stoel heen en weer, kijkt langs haar heen naar de deur alsof hij elk moment iemand verwacht. Ze probeert het te negeren.

‘Hoe gaat het met je?’ vraagt ze.

‘Och, het gaat best. Ik wandel veel door de stad.’

‘En verder? Zie je je familie nog wel eens?’

‘Mijn vader soms. Dan gaan we biljarten. Mijn zus niet. Geen behoefte aan.’

Als een opgejaagd dier zit hij daar, tot het uiterste gespitst om op elk moment te kunnen vluchten. Ze roert in haar koffie en maakt een prop van het witte servetje. Het is raar en ook niet raar om hier zo te zitten.

‘Zeil je nog wel eens?’ Hij lijkt haar niet te horen. Er parelen druppeltjes op zijn voorhoofd. Hij is zenuwachtig, raakt zijn koffie niet aan.

‘Max, hoor je me?’ Ineens breekt het masker en kijkt hij haar weer echt aan.

‘Hoe is het met Maartje?’ vraagt hij.

‘Goed, heel goed. Leuk dat je het vraagt.’ Anna probeert extra haar best te doen.

‘Ze heeft net haar havodiploma gehaald en zich ingeschreven voor een hbo-opleiding industrieel productontwerpen.’

‘Echt?’

‘Ja, echt.’

Even zit hij stil, dan ontspannen zijn handen rond zijn koffiemok. In zijn staalblauwe ogen glinstert weer iets. De zenuwtrek komt tot rust en de hoekjes van zijn mond gaan omhoog. Haar maag draait zich om. Zomaar, zonder aankondiging is hij er weer, haar Max.

‘Wat knap. Dat heb ik gemist,’ zegt hij zachtjes. ‘Heel mooi. Ben ik blij om. Echt blij. Ze lijkt op jou. Gelukkig maar.’

Plotseling staat hij op, schuift zijn stoel bruusk achteruit.

‘Ik moet gaan, Anna,’ zegt hij. ‘Ik kan niet langer blijven. Daar staat er weer één. Zie je hem? Ze zitten altijd achter me aan.’

‘Maar je hebt je koffie nog niet op. Toe, blijf nog even praten.’ Ze legt weer een hand op zijn arm, wil hem geruststellen, het moment niet loslaten. Niet nu. Nu ze hem ziet na al die tijd.

‘Het gaat niet, Anna. Echt niet,’ zegt hij smekend. ‘Laat me alsjeblieft. Je begrijpt het niet. Ik moet gaan.’

Ze laat zijn arm los. Hij strijkt even over de plek waar haar hand lag.

‘Oké dan. Toe maar, ga maar,’ zegt ze. Hij is al onderweg. ‘Max, wacht nog even.’ Ze loopt hem achterna, rommelt ondertussen in haar tas en diept haar huishoudportemonnee op. Vlug trekt ze een foto uit het plastic hoesje. ‘Hier, een foto van Maartje, van de diploma-uitreiking. En nog vijf gulden, voor sigaretten.’ Voorzichtig pakt hij het geld en de foto aan. Hij kijkt er even naar, glimlacht. ‘Ze heeft jouw ogen en mijn mond. Mooi. Ze is mooi,’ mompelt hij. Dan stopt hij de foto snel in zijn binnenzak en knippert met zijn ogen. ‘Dankjewel. Voor de foto. Voor dit. Nou ja, je snapt me wel. Wil je haar de groeten doen?’ Dan sloft hij naar de uitgang. ‘Natuurlijk. Pas goed op jezelf.’

Hij is al bij de deur. Bijna verdwenen. Waar gaat hij nu naartoe? Woont hij nog steeds in Utrecht of is hij alweer ergens anders naartoe verhuisd om zijn achtervolgers voor te blijven? Paniekerig roept ze zijn naam. ‘Max! Max! Waar kan ik je bereiken?’ Maar hij hoort haar niet meer. Het echtpaar aan het volgende tafeltje kijkt verstoord op. Ze merkt het niet, drukt een vuist tegen haar mond. Door het raam ziet ze hem met gebogen rug Hoog Catharijne in sloffen. Zijn muts diep over zijn ogen getrokken. Ze kijkt hem na tot hij in de massa is verdwenen. De minuten tikken weg, ze is niet in staat om op te staan. Ze zit daar maar te zitten, verdwijnt in het verleden, staart naar haar handen waar ooit een gouden ring aan zat, een smalle met een piepklein briljantje.

‘Elke vijf jaar krijg je een iets grotere briljant in je ring, Anna. Liefde groeit net als briljanten.’

‘Dat hoeft niet, Max. Daar heb ik geen briljanten voor nodig,’ had ze lachend weggewoven.

Ze draait haar ringvinger rond. De witte streep die er zat is al lang verdwenen. Zoals alles uiteindelijk lijkt te zijn verdwenen, diep opgeborgen in een laatje, achter slot en grendel in haar hoofd. Het menselijk brein zit slim in elkaar, in staat om de nare film aan herinneringen ergens op te bergen, zodat er soms dagen en weken voorbijgaan dat ze niet meer denkt aan alles wat er is gebeurd.

Haar ogen vallen op de stationsklok. Zo laat al. Shit! Ze had aan Maartje beloofd op tijd thuis te zijn. De trein van tien over zes dan maar. Moeizaam staat ze op. Haar benen lijken wel van elastiek. Langzaam loopt ze naar de ober, rekent af en kijkt bij de deur nog even achterom. Op het tafeltje smeult zijn sigaret nog na. Eén

kopje koffie, nog halfvol. Of de mensen die er zaten halsoverkop zijn vertrokken. Dan trekt ze de deur achter zich dicht.

Niet veel later ploft ze op de treinbank in de tweede klas en staart naar het voorbijschietende Veluwe landschap. Bomen, heide, bomen, heide, bomen, heide. De regen trekt dunne waterstraaltjes op de ramen, haar tranen vormen sporen op haar wangen. Langzaam vermengt het beeld zich tot waterige groenpaarse vlakken die door elkaar heen lopen zonder begin en zonder einde.

‘Hé mam, wat ben je laat zeg,’ zegt Maartje als ze binnenkomt. ‘Ja, klopt. Maar wat heerlijk dat je al gekookt hebt.’ Op de drempel blijft ze staan en ademt diep de behaaglijke warmte van hun huis in. Op tafel staan al twee borden met macaroni, en Maartje heeft de kaarsjes aangestoken. Een dikke, warme deken omsluit haar langzaam. God, wat is ze vandaag blij om thuis te komen. Ze trekt Maartje even dicht tegen zich aan in een stevige knuffel en steekt haar neus in haar lange, dikke haar. Maartje kijkt haar onderzoekend aan. ‘Hé mam, is er iets? Heb je gehuild?’

Ze kijkt naar haar hartvormige gezichtje, omgeven door een waterval van blonde krullen, met die bekende mond. Max’s mond. Wat houdt ze onvoorstelbaar veel van dit meisje. Wat een geluk.

‘Nee hoor. Regen in mijn ogen gekregen op de fiets. Het was zulk slecht weer,’ zegt ze. ‘Ik had de trein gemist. Niks bijzonders eigenlijk. Maar ik ben gewoon heel blij om thuis te zijn. Soms heb ik dat. En je hebt het ook zo gezellig gemaakt.’ De stralende glimlach van Maartje is precies wat ze nu nodig heeft.

‘Wil je nog een toetje mam?’ vraagt Maartje als ze de borden op het aanrecht zet. ‘Nee hoor schat. Het was heerlijk. Kom, we ploffen lekker op de bank. Ik maak nog een kop thee voor ons. Jij hebt al genoeg gedaan.’

‘Komt Lenne morgen weer?’

‘Ja, Arthur brengt hem na schooltijd. Hij heeft eerst nog sportdag.’

‘Wat leuk dat ze in de onderbouw ook een sportdag hebben. Ik heb nieuwe Pokémon kaarten voor hem bewaard. Hoelang blijft hij?’

‘Wat lief Maartje, dat zal hij leuk vinden. We doen vanaf nu een week op, week af in plaats van in het midden van de week wisselen. Dat vindt Lenne fijner.’

‘Het lijkt mij niks om steeds bij de ene ouder en dan weer bij de andere ouder te wonen’, zegt Maartje. ‘Steeds weer wennen en dat gezeul met je spullen.’

‘Het is inderdaad verre van ideaal,’ bevestigt Anna. ‘Maar Lenne heeft twee ouders die voor hem zorgen en hij is ook graag bij Arthur.’

‘Zou mijn vader ook graag voor mij willen zorgen, mam?’ Er verschijnt een ernstige blik in haar bruine ogen.

‘Natuurlijk, meisje. Heel graag. Maar hij is gewoon te ziek. Hij is ontzettend trots op je, dat weet je toch?’ Anna klopt bemoedigend op haar knie. Zelfs als dat niet helemaal waar was, zou ze het nog steeds tegen Maartje zeggen. Er waren momenten waarop ze twijfelde en onzeker was, maar nu weet ze zeker dat als hij gekund had, hij voor Maartje had gezorgd. Ze is nog steeds belangrijk voor hem. ‘Ik heb hem al een tijdje niet gezien.’

Anna slikt. Moet ze nu vertellen dat ze hem vandaag totaal verward tegenkwam op het station? Ze krijgt het gewoon niet over haar lippen, en wat heeft het voor zin?

‘Als het beter met hem gaat, komt hij vast langs. Je verjaardag komt eraan en hij heeft die nog nooit overgeslagen, toch?’

Maartje knikt. ‘Dat klopt.’

‘Misschien kun je hem een e-mail sturen of een mooie tekening die je hebt gemaakt. Je hebt al zoveel prachtige tekeningen gemaakt. Hij zal dat vast geweldig vinden.’

Haar ogen lichten op. ‘Dat is een goed idee. Gelukkig heb ik jou,’ zucht ze.

‘En ik heb jou. Jij bent mijn allerliefste dochter.’

Hoofdstuk 2 Zo begon het...

1992 – Terug zijn in Kampen voelt als thuiskomen. Amsterdam was een avontuur dat ze aan haar leven kan toevoegen. Maar meer dan een gespreksonderwerp is het niet geweest. Anna speelt er graag mee wanneer ze op een feestje is en haar gesprekspartner haar lijkt te vervelen en haar niets interessants te vertellen heeft. 'Toen ik nog in Amsterdam woonde, ging ik vaak lunchen in het Vondelpark,' begint ze dan.

Haar gesprekspartner reageert stevast enthousiast, alsof ze zojuist iets buitengewoons heeft gezegd. Alsof haar status op de ladder van interessante mensen meteen is gestegen. Vooral vrouwen lijken er gevoelig voor, merkt ze op. 'Oh, heb jij in Amsterdam gewoond? Wat interessant. Wanneer? Vertel eens...' roepen ze dan.

En zo vertelt ze lukraak wat smeug opgeleukte anekdotes om de magie van Amsterdam te bevestigen. Over het geweldige Vondelpark waar iedereen zichzelf kan zijn en waar je de meest uiteenlopende types tegenkomt. En ja, dat is daar normaal, niemand kijkt ervan op. Soms verzint ze zelfs een extravagant feestje met wat wiet en een beroemdheid die ze daar toevallig tegen het lijf is gelopen. Dat is vaak de kers op de taart. Haar gesprekspartner hangt tegen die tijd aan haar lippen. En als het meezit, roept die persoon zelfs: 'Kom eens hier, jongens! Anna heeft in Amsterdam gewoond en heeft echt zulke gekke dingen meegemaakt, je moet het horen!'

Anna vindt het fijn om anderen gelukkig te maken en een beetje leven in de brouwerij te brengen. Ze wil graag dat mensen haar zien als iemand die al wat heeft meegemaakt, een beetje wereldser. Hoewel ze dat niet hardop zal toegeven, want hoe interessant is haar leven eigenlijk? Ze heeft een relatie, woont in een nieuwbouwwoning in een saaie wijk in Kampen en heeft een vaste baan. In de ogen van haar ouders is ze geslaagd, maar ergens voelt ze dat er meer moet zijn dan dat. Iets bijzonders of creatiefs waarmee ze een verschil kan maken en waardoor het leven echt interessant wordt. Ze weet nog niet precies wat dat is, maar ze vertrouwt erop dat het echte leven vanzelf op haar pad zal komen. Ze heeft geen haast en laat het op haar afkomen.

In Amsterdam had ze het in elk geval niet gevonden. Het was te groot, te druk en te overweldigend voor haar. Ze had constant moeite om alle prikkels en geluiden

te verwerken. Na een dag in de stad te hebben doorgebracht, nam ze uitgebreid een douche om zichzelf te reinigen van de viezigheid, de overweldigende geluiden en de felle kleuren, totdat het weer stil en rustig in haar hoofd werd. Dan sloot ze zachtjes de gordijnen, nam plaats achter haar eettafel en deed één lampje aan, zodat ze kon schrijven en woorden kon geven aan het hectische leven om haar heen, zonder erin meegezogen te worden. Dan maakte ze een klein gedicht, als een reddingsboei waar ze zich aan kon vastklampen te midden van de overweldigende stad. Met haar schuin en smal handschrift schreef ze de woorden keurig naast elkaar op het smetteloze papier. Vervolgens verwijderde ze eindeloos alle overbodige opsmuk in de zinnen, zodat alleen de essentie overbleef. Dat bracht haar tot rust. En nee, ze had geen nieuwe vrienden gemaakt in Amsterdam, niet zoals in Kampen.

Na een pauze van een jaar in hun relatie was Max bij Anna ingetrokken, en op een avond had hij zijn collega Rik meegenomen voor het eten. Rik was een vogelaar, iets waar Anna nog nooit van had gehoord, maar ze was blij dat er tenminste iemand op bezoek kwam. Ze hadden samen uren in de keuken gestaan om tapas te bereiden en het gezellig gemaakt op het smalle balkon, vanwaar ze nog net de toppen van de hoge bomen in het Vondelpark konden zien. Maar de avond verliep moeizaam omdat het gesprek constant werd onderbroken door Rik zodra hij een vogelgeluid hoorde. 'Horen jullie dat? Dat is een typische winterkoning. Weet je waar die vandaan komt?' En dan volgde er een uitgebreide uitleg over de herkomst van de winterkoning, de huismus, de leeuwerik, de appelvink, en ga zo maar door.

In het begin vonden Anna en Max het nog wel grappig dat hij het gesprek steeds onderbrak en zijn vinger opstak om aandacht te vragen voor een nieuw geluid. Ze konden hun lachen nauwelijks inhouden. Maar tegen het einde van de avond waren ze helemaal klaar met de vogelaar en opgelucht toen hij vertrok. Uit pure ellende hadden ze nog een fles wijn opengemaakt en daarna zelf vogels en geluiden verzonnen, wat resulteerde in een intieme avond. Nee, ze hadden geen nieuwe vrienden gemaakt. En dat was een van de belangrijkste redenen om terug te keren naar Kampen, waar café Moriaan was, hun vaste stek, waar ze altijd wel bekenden tegenkwamen in de Oudestraat en waar de IJssel rustgevend langs de kade stroomde, in alle seizoenen. Het mocht dan niet Amsterdam zijn, maar het was wel hun stad.